

Rapport 3/2003

Petroleumsvirksomhet

**Økt utvinning
på eksisterende oljefelt
gjør Barentshavutbyggingen
overflødig**

ISBN 82-7478-244-5

ISSN 0807-0946

Norges Naturvernforbund
Boks 342 Sentrum, 0101 Oslo.
Tlf. 22 40 24 00
E-post: naturvern@naturvern.no
www.naturvern.no

**Økt utvinning på eksisterende oljefelt
gjør Barentshavsutbygging overflødig**

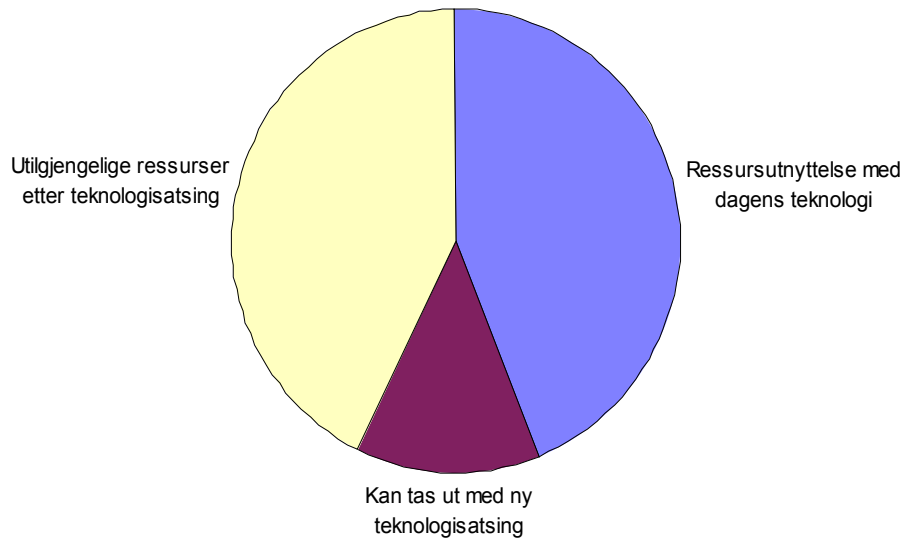
Oljeselskapene stenger i dag ned oljefelt når under halvparten av oljen er tatt opp. Å la dem få nye arealer hvor de fortsatt bare kan hente opp det letteste, vil redusere selskapenes anstrengelser for å få opp mere olje på felt der de allerede er. Næringen erkjenner selv at det er mulig å hente opp mer, men forbedringene avtar.

Å argumentere for økt oljeutvinning fra eksisterende felter i Nordsjøen og Norskehavet er ikke Norges Naturvernforbunds oppgave eller mål. Men vi ønsker å påpeke at sett i forhold til utbygging i Barentshavet og Lofoten er dette et betraktelig mindre onde. Oljenæringen har gode muligheter for vekst og sysselsetting uten å innta sårbare og strategisk viktige økosystemer i nordområdene. Det fins nok av oppgaver for næringen som er viktige å ta fatt i ut fra både et industripolitisk og et ressursbevaringsperspektiv, og som ikke er i like akutt konflikt med miljøverninteresser og andre næringsinteresser. Det er en vesentlig mangel i norsk oljedebatt at en ikke skiller mellom interessene til oljeselskapene og leverandørindustrien.

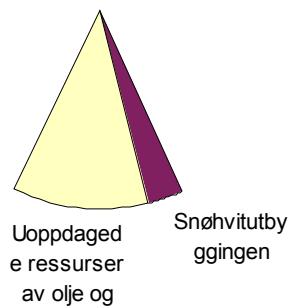
Med mer offensiv satsing på ny teknologi er det realistisk å kunne øke den gjennomsnittlige utvinningsgraden i dagens oljefelter i Nordsjøen og Norskehavet fra 44% til 57%. Det tilsvarer en økt oljeutvinning på 1140 millioner SM³. Dette er i samme størrelsesorden som de totale (oppdagede og beregnede) olje- og gassressursene i Barentshavet som er anslått til 1209 millioner SM³ oljeekvivalenter.

Anslaget for ressursene i Barentshavet finner vi i Olje og energidepartementets eget faktahefte for petroleumsvirksomheten (Vedlegg 1). Målet om å øke utvinningsgraden fra 44% til 57% i eksisterende oljefelt framgår av Nasjonal teknologistrategi for verdiskapning og økt konkurransekraft i olje- og gassnæringen, den såkalte OG21-rapporten (Vedlegg 2). OG21-prosjektet, Olje og gass i det 21. århundre, er opprettet på initiativ fra Olje- og energidepartementet, har representanter fra oljeselskaper, leverandørindustri og forskning og har som oppgave og samle olje- og gassindustrien om en felles vedvarende nasjonal teknologistrategi. Deres målsetninger bør derfor forventes å ha en viss tyngde.

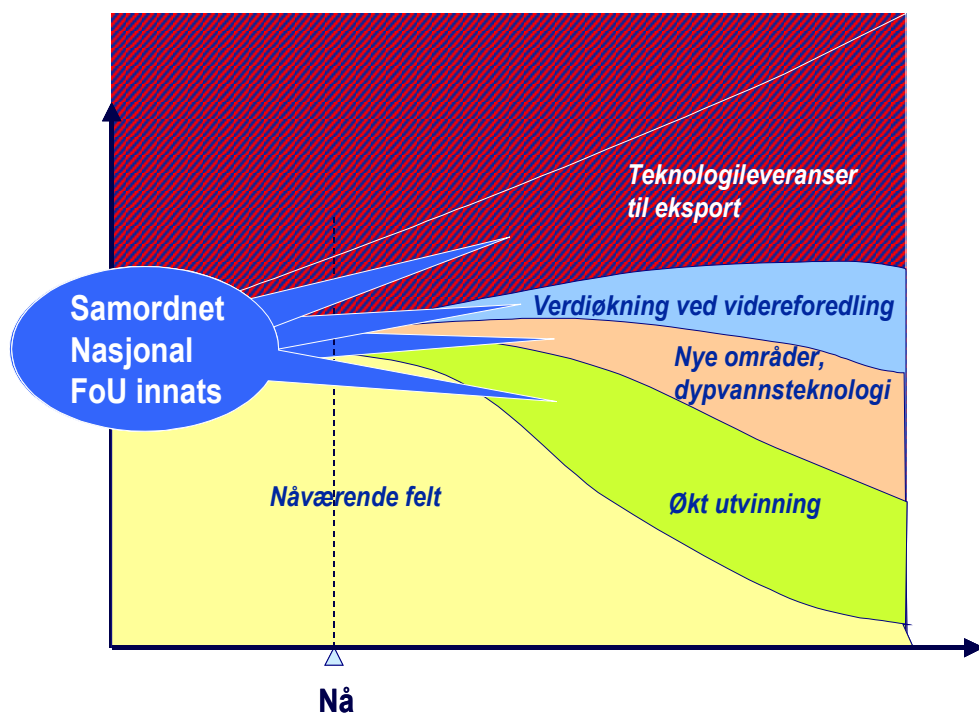
Ressursutnyttelse på dagens oljefelter i Nordsjøen og Norskehavet

Olje og gassressurser i Barentshavet:

Figuren ovenfor kunne også vært laget som en sirkel, men vi har valgt å lage den som et ”kakestykke” i samme målestokk som den øverste figuren for å kunne sammenligne. Det mangler følgelig ikke noe i den nederste figuren.

Figur 3. Olje- og gassnæringens hovedutfordringer for økt verdiskaping

Rapporten ser for seg at veksten i olje- og gassnæringen kommer fra 4 områder:

- Teknologileveranser til eksport,
- verdiøkning ved videreforedling,
- nye områder/dypvannsteknologi og
- økt utvinning.

Nye områder er altså bare et av fire punkter og ses i sammenheng med dypvannsteknologi. Vi finner med andre ord få holdepunkter i denne sammenheng for at det er viktig å bygge ut på grunne fiskebanker.

Oljeformuen er i stor grad skapt gjennom å løse oppgaver som aldri tidligere er blitt løst. Investeringer i forskning og utvikling er det som har gitt fortjeneste i Nordsjøen, og slik vil det fremdeles være. I tillegg kommer det momentet at eksport av ny teknologi til andre olje- og gassfelt rundt omkring i verden blir stadig viktigere. Det årlige globale offshore-markedet er på 900 milliarder norske kroner, raskt voksende og allerede større enn hele det norske oljefondet (800 mrd NOK).

Det er tre hovedgrunner til at næringen bør holde fokus på Nordsjøen og eksisterende utbygginger i Norskehavet framfor å gå inn i nye områder:

- For det første er konflikten med miljø og andre næringsinteresser betydelig mindre,
- for det andre er uttak av ekstra ressurser i Nordsjøen tidskritiske, dvs. det må handles snart eller aldri, og
- for det tredje er de teknologiske utfordringene ved å få mer ut av gamle felter mer utviklende for næringen enn anvendelse av kjent teknologi på nye felter.

1) Når det gjelder det første punktet vil vi henwise til Naturvernforbundets høringsuttalelse til konsekvensutredningen for Barentshavet. Se vedlegg 1.

2) Det tidskritiske består i at mange eldre felter nærmer seg grensen for det som kan tas ut med dagens teknologi. Skal det hentes opp mer olje her må teknologiutviklingen skje snart før avvikling og fjerning av eksisterende infrastruktur. De senere års satsing på Ekofisk viser hvordan et gammelt felt kan oppgraderes. Tidligere regnet man med nedstengning av Ekofisk fra tidlig på 2000-tallet. Nå regner man med produksjon i nye 30 år. Tidligere var forventet utvinningsgrad 17%. I dag er den 43% og det arbeides med å øke den ytterligere. I dag er utfordringene store spesielt i Tampen-området der sentrale installasjoner vil fases ut om få år dersom ingenting gjøres. Store ressurser vil da ligge igjen under havbunnen. Ved satsing på teknologi som øker utvinningsgraden vil de store feltene kunne være produktive i mange nye år. I tillegg gir dette muligheter for å utnytte mindre felter i nærheten som kan bli drivverdige med mer effektiv boreteknologi. Men de mange små feltene blir ikke drivverdige hvis de ikke lenger kan koble seg på eksisterende infrastruktur på de store feltene de omkranser. Se også Gunnar Berges innlegg¹ om CO2 som trykkstøtte på OLFs Miljøforum November 2003.

3) Skal vi først ha en oljeindustri må vi ikke glemme at det er den stadige teknologiutviklingen som skaper flest positive ringvirkninger for næringslivet og som gir nasjonen høyest fortjeneste på sikt. I global målestokk blir de fleste land som baserer seg på en høy råvareproduksjon fattige av det! De få positive eksemplene på råvaredrevet utvikling har alle det til felles at nasjonen har lyktes i å få til en teknologiutvikling rundt produksjon og foredling av råvaren. Konsernsjef Helge Lund i Aker Kværner sier i et foredrag i polyteknisk forening 30.09.03 at hans selskap er mest opptatt av hva oljevirkosomheten har betydd for

¹ <http://www.npd.no/NR/rdonlyres/ew4l5admcsibqjunkmtxlba7oxfcguwmlperi3pky65pql4mr7rivjzmnxo3av7p2rnmxb2xfya2yyy23hlggqvuf/Miljforum251103CO2problemressurs.pdf>

utvikling av et kunnskapsreservoar som har skapt grunnlaget for en kompetanseindustri i Norge helt i verdensklasse. Skal leverandørindustrien langs Norskekysten forbli i verdensklasse er det viktig at myndighetene både samordner og støtter opp rundt forskning og produktutvikling samt at de stimulerer oljeselskapene til å konsentrere seg om de oppgavene som gir størst utfordringer og muligheter når det gjelder teknologiutvikling.

Tildeling av nye felter står i fare for å bli en hvilepute for industrien. Det er alltid det enkleste å ta i bruk allerede utviklet teknologi på nye steder, men hvilken garanti har vi for at kontraktene vil gå til leverandørindustrien langs Norskekysten. Vi er bundet av internasjonale konkurranseregler og vet ikke hvor mye av kontraktene som havner i utlandet. For Snøhvit-utbyggingen er det til nå inngått kontrakter for 20 milliarder NOK. Den norske andelen er så langt 41% og leveransene fra Nord-Norge utgjør bare 7%.

En offensiv satsing på ny teknologi som gjør at vi kan hente mer ut av eksisterende oljefelt i Nordsjøen og gjøre de mange små satelittfeltene drivverdige er sannsynligvis en bedre strategi for den norske olje- og særlig leverandørindustrien. For utvikling av ny teknologi fins det flere smutthull i internasjonal konkurranselovgivning og det er lettere å styre kontraktene inn mot norsk næringsliv. I tillegg gis industrien motivasjon for å komme tidlig på banen med nye løsninger, og det burde være et velkjent faktum at fortjenestemarginene ved salg av ny teknologi er større jo tidligere man er ute.

Konklusjonen må bli at det er langsiktig og god industripolitikk og fremme teknologiutviklingen ved å gi næringen utfordringer i forhold til å få mer ut av eksisterende felter framfor å la den ta i bruk velkjent teknologi på grunne fiskebanker. Siden dette også gir mye mindre konflikt med miljøverninteresser og andre næringsinteresser burde politikernes valg være enkelt.

Vedlegg:

Vedlegg 1 (finnes også på <http://www.naturvern.no/art/2003.10.16.3>)